

# **Jabok - Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická**

KAZUISTIKA

*Alžběta Rohlenová*

**Předmět : Rizikové skupiny**

**Vyučující : Mgr. Martin Jelínek**

## **ÚVOD:**

Jméno: Věra

Věk: 45 let

Stav: vdova

Počet dětí: devět

## **RODINNÁ ANAMNÉZA:**

Paní Věra spolu se svým manželem a devíti dětmi tvořili jednu z těch slušnějších romských rodin. Žili podle zákonů své kultury a pravidla daná většinovou společností porušovaly minimálně. Pouze děti občas kradly věci, které sami neměli, jiným dětem. Rodinu živil z velmi malého platu otec, a tak patřili k těm sociálně slabším. Paní Věra ale vychovávala své děti k úctě k jiným lidem, a tak ukradené věci musely pokaždé vrátit. Po tragické smrti manžela zůstala paní Věra sama s dětmi. Zjistilo se, že již několik let manžel, který se staral o finance rodiny, neplatil nájem, a tak byla rodina proti své vůli vystěhována do sociálního bytu o jedné místnosti. Matka Věra najednou stála sama v boji proti úřadům, odhodlaná udržet svou početnou rodinu pohromadě. Sociální odbor podal žádost k soudu na odebrání jejich dětí a svěření do ústavní péče. Paní Věra před problémy raději zavírá dveře, nepouští do bytu sociální pracovnice, čímž si také uzavírá cestu i před sociálními dávkami. Soudní obsílky a jiné doporučené dopisy bez přečtení vyhazuje, stejně jako odmítá nezištnou pomoc. Hodně kouří, ale pro děti nemá dostatek základních potravin. O děti se snaží starat, svědomitě je posílá do školy. Nepřijímá varování a v žádném případě si nepřipouští fakt, že by jí mohly být odebrány děti.

Na této anamnéze lze vidět spíše problém matky Věry. Bohužel tu stojí problém i na straně úřadů. Zdá se, že s romskou menšinou zachází trochu jinak, nežli by jednali s rodinou z většinové společnosti. Jednání sociálních pracovníků není profesionální. Jakmile jsou vpuštěny do bytu, hledají pouze chyby, které by se daly použít proti rodině. Hodnotí nedostatek vhodného jídla, nepořádek (nikoli vzhledem k malým rozměrům bytu) a jejich odlišné sociální návyky. Když už je paní Věře zprostředkována pomoc z charity, kde si může vybrat oblečení pro své děti, dívají se na ni pracovnice, které se zrovna nacházejí v místnosti, jako kdyby chtěla něco ukrást (i když je oblečení zadarmo). Nikdo z pracovníků se nedívá na

vztahy, které v rodině panují. Matka Věra se o své děti starostlivě stará. Doprovází je do školek a škol, každý den nedělá nic jiného, než to, že se snaží získat obživu pro všechny. Je nepřístupná pouze z toho důvodu, že zoufale nechce, aby jí někdo zvenčí narušoval strukturu její rodiny.

### **ŘEŠENÍ:**

V anamnéze rodiny jsem se snažila vystihnout veškeré problémy spojené s příběhem paní Věry. Na jedné straně stojí odmítnutá nabídka pomoci, kterou by paní Věra potřebovala, na druhé straně zdá se mi trochu diskriminující zacházení pracovníků, díky kterému matka devíti dětí nemá moc možností, jak by se mohla společně se svou rodinou integrovat do společnosti a změnit špatný stav její rodiny. Není zde možnost splacení velkého dluhu a není zde ani možnost získání většího bytu, ve kterém by se našly mnohem lepší životní podmínky pro děti. Je alespoň nějaká možnost dokázat, že je paní Věra schopná postarat se o všechny své děti?

Je mi jasné, že někteří sociální pracovníci (obzvláště na úřadu práce) mají předsudky vůči početným romským rodinám, neboť velkým rodinám se pracovat díky demotivujícímu systému sociálních dávek nevyplatí, a tak Romové podle nich pouze žijí na úkor pracujících občanů. U rodiny paní Věry stojí otázka odpuštění dluhu, který není schopná sama splatit a vyřešení dilematu, zda je lepší, aby vychovávala děti sama, nebo zda bude lepší jí je odebrat.

Jaké je z mého pohledu vhodné řešení? Určitě jsou mezi sociálními pracovníky, kteří pracují s menšinami, streetworkeri nebo kurátoři, kteří neplní roli kontrolora, ale poskytují poradenský model sociální práce. Cílem je zajistit klientovi odpovídající přístup k informacím a službám. Je třeba umět porozumět potřebám klienta, je třeba zajistit sociální fungování. Ten pak ztratí strach z nátlaku úřadů a získá pocit důvěry. Je-li zachován normativní přístup tím, že přistupuje pracovník ke klientovi jako ke svébytné osobnosti, která má svůj životní styl a nesnaží se ho předělat, pouze jen směřovat po správné cestě, pocítí to a přijme pracovníkovy služby. Paní Věra by pak mohla přijímat různé typy dávek v rámci pomoci v hmotné nouzi a mohla by se o své děti starat.